MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA – NOVÉ MESTO

Materiál na zasadnutie miestneho zastupiteľstva

dňa: 13.06.2017

Informácia

o starostlivosti o zeleň na území mestskej časti

Bratislava – Nové Mesto

Predkladateľ :
Ing. Mgr. Ľubomír Baník
prednosta
Miestneho úradu mestskej časti
Bratislava – Nové Mesto

Materiál obsahuje :
1. Informáciu
2. Prílohy

Spracovateľ:
Mgr. Dagmar Timková
odd. ŽPaÚP

Stanovisko právnej skupiny:
- nie je potreba právneho posúdenia

jún 2017

Informácia o starostlivosti o zeleň na území Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto

Právna ochrana zelene a následná starostlivosť o zeleň vyplýva z právneho poriadku SR v pôsobení viacerých zákonov, pričom sa opiera najmä o zákon č. 543/ 2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zákon č. 135/19961 Zb. o pozemných komunikáciách - cestný zákon v znení neskorších predpisov (upravuje starostlivosť o cestnú zeleň), ale v neposlednom rade aj o zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý je základnou legislatívou upravujúcou možnosti zachovania zelene v mestskom prostredí. Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja._Územný plán obce ustanovuje zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny vrátane plôch zelene. Územný plán zóny ustanovuje umiestnenie zelene, významných krajinných prvkov a ostatných prvkov územného systému ekologickej stability na jednotlivých pozemkoch. _

Zákon o ochrane prírody a krajiny upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability.

Všeobecne záväzné nariadenie Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto č. 3/1996 o starostlivosti o zeleň na jej území vymedzuje základné pojmy a ustanovuje základné zásady starostlivosti o verejnú zeleň, ako aj povinnosti právnických a fyzických osôb pri starostlivosti o zeleň.

V zmysle tohto Všeobecne záväzného nariadenia starostlivosť o zeleň v správe, vlastníctve mestskej časti Bratislava - Nové Mesto, vrátane zelene pri komunikáciách III. a IV. triedy, zabezpečuje mestská časť prostredníctvom EKO - podniku VPS. Údržba je zabezpečovaná podľa harmonogramu, zohľadňujúcom požiadavky obyvateľov, ako aj zistené nedostatky zaznamenané v teréne pracovníkmi oddelenia životného prostredia a územného plánovania a Divízie údržby verejnej zelene EKO – podniku VPS.

1. Orezy a výruby

Samotná starostlivosť a údržba verejnej zelene na území mestskej časti zahŕňa predovšetkým ošetrovanie a orezy drevín, výruby nebezpečných a suchých drevín, výsadbu nových drevín, kríkových a kvetinových záhonov a následnú starostlivosť o ne a samozrejme systematické kosenie zatrávnených plôch a bylinného podrastu.

Orezy a výruby drevín vykonané v sledovanom období v mestskej časti Bratislava – Nové Mesto realizované EKO – podnikom VPS, ako správcom verejnej zelene alebo cestou odborne spôsobilej dodávateľskej firmy sú uvedené **v prílohe č. 1.**

2. Dendrologické a tomografické posudky

Hodnotenia zdravotného stavu a poškodenia drevín sa najčastejšie vykonávajú vizuálnou metódou. Zároveň sa však mestská časť, ako správca verejnej zelene, opiera pri hodnotení zdravotného a kondičného stavu stromov o dendrologické a fytopatologické posudky drevín. Tieto posudky pozostávajú z dendrologickej časti, ktorá obsahuje inventarizáciu drevín na vybraných územiach (najmä údaje o určení rodu, druhu, príp. varianty drevín, sadovníckej hodnote, výške stromu, obvode kmeňa stromu vo výške 130 cm nad zemou, pri kre údaje o výške, rozlohe v m^2) a fytopatologickej časti, ktorá diagnostikuje súčasný kondičný a zdravotný stav drevín, vrátane návrhu opatrení na ozdravenie drevín, zaistenie prevádzkovej bezpečnosti a stability, resp. v odôvodnených prípadoch odporučenie na výrub.

Ďalšou metódou hodnotenia stavu a stability drevín, ktorú mestská časť využíva, je akustická tomografia. Metóda ultrazvukového tomografu používa tzv. nedeštruktívne stresové vlny (zvukové vlny alebo ultrazvuk), ktoré dokážu odhaliť aj skryté dutiny, hnilobu a trhliny drevín s posúdením ich stability.

Uvedené metódy využíva mestská časť cestou oprávnenej osoby, a to najmä v sporných prípadoch, kedy nepostačuje len vizuálne posúdenie, resp. v prípade revitalizácie parkových plôch, pričom posudky sú aj vyžadovanými podkladmi pri čerpaní eurofondov, grantov, či dotácií (napr. tzv. „Nórske fondy“).

V sledovanom období sme zadali vybraným oprávneným osobám znaleckým posudkom a akustickým tomografom zhodnotiť stav drevín v týchto lokalitách:

Dendrologické posudky za rok 2016:

Gaštanica, Jeséniova ul.	16 ks
Námestie Biely kríž	122 ks
Šuňavcová č. 1-3	5 ks
Sibírska č. 4	1 ks
Kukučínova č. 48-50 a Čsl. parašutistov č. 29	10 ks
za BD Bárdošova č. 9	1 ks
za BD Višňová č. 14	1 ks

Tomografické posudky za rok 2016:

Americká č. 2	1 ks
Biely kríž č. 3	1 ks

3. Náhradné výsadby

Mestská časť cestou správcu zelene, v rámci starostlivosti a údržby zelene, musí tiež niekedy pristúpiť k výrubu drevín, ktoré vykonáva na základe právoplatných rozhodnutí. V priebehu roku 2016 a do apríla roku 2017 na svoje náklady zrealizovala mestská časť náhradnú výsadbu vzrastlých stromov a krov na vybraných verejných pozemkoch:

Výsadba drevín

VÝSADBA STROMOV V ROKU 2016

dňa 23.4. 2016 /deň zeme/ sa vysadilo

• Šuňavcova	Acer campestre Elsrijk	5 ks
• Sibírska	Tilia cordata Rancho	2 ks
• Legerského	Acer platanoides Drummondii	2 ks

13.12.2016- 15.12.2016

• Vajnorská ul.	Fraxinus ornus ´meczek´	4 ks
• Šancova ul.	Fraxinus ornus ´meczek´	4 ks
• Kalinčiakova ul.	Acer platanoides olmstedt	2 ks
• Teplická ul.	Fraxinus ornus	2 ks
• Družstevná ul.	Acer platanoides	2 ks
• MŠ Šancova	Tilia cordata ´Rancho´	3 ks
	Acer platanoides crimson king	1 ks
• Višňova ul.	Prunus ser. Amanogawa	3 ks

VÝSADBA STROMOV V ROKU 2017 - apríl

• Rozvodná ul.	Photinia fr. Red Robin	3 ks
• Vajnorská ul.	Fraxinus ornus ´meczek´	1 ks

21.4.2017 a 27.4.2017

- Gaštanica

Castanea Bouche de Betizac	12 ks
Castanea Marsal	13 ks
Quercus Robur	2 ks
Carpinus Bet. Fastigiata	2 ks
Cornus stol. Flamirame (ker)	7 ks
Vinca minor (pôdopokryvný poloker)	53 ks

27.4.2017

- Mestská tržnica

Prunus ser.Kanzan	11 ks

Stromy a kry sú polievané 3 roky po výsadbe,1 až 2 razy do týždňa ak nie je daždivé počasie. Počas extrémneho sucha sa polieva častejšie, hlavne najnovšie výsadby.

Záhony kvetín, výsadba ruží, letničiek a výsevy trávnikov sú polievané 1 až 2 razy do týždňa, ak je to potrebné aj častejšie.

Ak sa nedajú zelené plochy zväčšovať, pretože prostredie v Bratislave je silne urbanizované, tak chceme ísť aspoň cestou revitalizácie, či už parkových plôch, resp. v spolupráci so správcom cestnej zelene komunikácií III. a IV. triedy (oddelenie investícií a verejného obstarávania) obnovovať aj stromoradia pri cestách patriacich do správy mestskej časti.

4. Každoročné ošetrenie pagaštana konského

Mestská časť opätovne v r. 2016 zabezpečila prostredníctvom zmluvnej odbornej firmy na vytypovaných plochách verejnej zelene postrek pagaštanov konských *(Aesculus hyppocastanum)* proti škodcovi - ploskáčikovi pagaštanovému *(Cameraria ohridella)*. Ošetrenie pagaštanov bolo financované z rozpočtu mestskej časti. Postrek bol vykonaný na týchto lokalitách:

a) Račianske mýto (pred Pokrokmi) - pred ČSOB	3 ks
- v parku od Smrečianskej	1 ks
b) dvor Trnavská-Vajnorská-Družstevná	6 ks
c) park na Sadovej ulici	18 ks
d) park Brezovská (vedľa Novbytu)	7 ks
e) ZŠ Česká	4 ks

f) ZŠ Za kasárňou	7 ks
g) Letná ulica – športový areál Školak klub ZŠ Riazanská	6 ks
h) MŠ Šancová	9 ks
i) Sibírska – Thurzová	8 ks
j) Jelšova 3 pri DI (parcela č. 5503/1, k.ú. Vinohrady)	4 ks
SPOLU:	**73 ks stromov**

Škodca (drobný motýlik) sa vyskytuje na mladých i starých stromoch v mestskej zeleni, alejách, prímestských lesoch a parkoch. Jeho larválne štádiá spôsobujú poškodenie listov, prejavujúce sa ich zhnednutím a usychaním. Následný opad listov pri silnom poškodení možno pozorovať už v júli - auguste.

Pagaštan konský patrí, najmä v mestách, k najpočetnejšie zastúpeným introdukovaným drevinám, ktoré sú aj najviac poškodzované. Sú vystavované pôsobeniu mnohých škodlivých činiteľov, ktoré výrazným spôsobom vplývajú na ich vitalitu, vrátane zdravotného stavu.

5. Ochrana drevín v podmienkach mestskej časti

Mestská časť Bratislava - Nové Mesto vykonáva štátnu správu v prvom stupni vo veciach ochrany prírody v zmysle § 69 ods. 1 písm. d) a h) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a v súlade s Čl. 69 ods. 2 Štatútu Hlavného mesta SR Bratislavy. Táto kompetencia zahŕňa najmä vydávanie súhlasov na výrub drevín v správnom konaní, ukladanie primeranej náhradnej výsadby, prípadne zaplatenie finančnej náhrady za vyrúbané dreviny. Prostredníctvom webovej stránky mestskej časti sa snažíme čo najpravidelnejšie oboznámiť verejnosť s pripravovanými zásahmi do verejnej zelene, ako sú výruby, výsadby, rekonštrukcie, a pod.

Prehľad vydaných rozhodnutí, udelených fyzickým a právnickým osobám v správnom konaní za sledované obdobie, ktorými bol udelený súhlas na výrub drevín obsahuje **príloha č. 2.**

Okrem toho mestská časť, ako správny orgán ochrany prírody a krajiny, vykonáva aj ďalšie funkcie:

- ukladá nevyhnutné opatrenia na ozdravenie drevín vlastníkom (správcom, nájomcom) pozemku, na ktorom dreviny rastú, alebo rozhodne o ich vyrúbaní podľa § 47 ods. 2 zákona
- podľa § 69 ods.1 písm.h) vykonáva štátny dozor vo veciach, v ktorých vykonáva štátnu správu v rozsahu ustanovenom zákonom č. 543/2002 Z. z o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa § 103 ods. 6 a ods. 9 zákona o ochrane prírody a krajiny orgán štátnej správy, vedie konanie o veci, ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody.

Vzhľadom na uvedené, v súvislosti s konaním o súhlasoch na výrub drevín z dôvodu navrhovaného umiestnenia a uskutočnenia stavby, orgány ochrany prírody v súčasnej praxi

pri výkone štátnej správy uplatňujú názor, ktorý bol vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 5SŽp/10/2009 z 12. 01. 2010, že *rozhodnutie orgánu ochrany prírody v takých prípadoch musí stavebný úrad vyhodnotiť ako nevyhnutný podklad územného rozhodnutia, keďže už umiestnením stavby môžu byť v takých veciach dotknuté záujmy ochrany prírody a nie je možné vylúčiť, že výrazným spôsobom, preto má o tom právomoc rozhodnúť len orgán ochrany prírody.*